

УДК [159.9:378:351.74](477)

Дмитро Володимирович ШВЕЦЬ,

*ректор Харківського національного університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, доцент;*

<https://orcid.org/0000-0002-1999-9956>

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Підготовка поліцейських в Україні характеризується наближенням вітчизняних стандартів освіти до вимог, які існують у державах-учасниках Європейського Союзу. Харківський національний університет внутрішніх справ не перебуває осторонь цих процесів, займає активну позицію у реформуванні та вдосконаленні процесу підготовки персоналу для органів Національної поліції України.

Процес реформування – це процес руху вперед, якісних змін, запровадження нового, вдосконалення вже наявного досвіду. Такий процес завжди складний, оскільки вимагає сучасних та принципово нових рішень. Цей процес відбувається і у нашому університеті.

За рік, що минув з попередньої конференції, відбулось багато важливих подій, пов'язаних із підготовкою майбутніх офіцерів поліції.

Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29 січня 2018 року № 51 затверджено Концепцію запровадження трирівневої моделі підготовки поліцейських і встановлено рівні професійної освіти: базовий, початковий, бакалаврський та магістерський рівні вищої освіти у підготовці поліцейських. Наразі в університеті здійснюється підготовка поліцейських за всіма рівнями. У межах реформування відомчої освіти та запровадження зазначеної Концепції курсанти, які навчаються за спеціальністю «Правоохоронна діяльність», протягом одного року проходять службу в Патрульній поліції та одночасно продовжують навчання в університеті за заочною формою. Така новація була започаткована за ініціативи Голови Національної поліції України генерала поліції третього рангу Ігоря Клименка у 2019 році і набула чинності у цьому році.

Важливим напрямком психологічної діяльності університету є участь науково-педагогічного складу університету в запровадженні ідей гендерної рівності, забезпеченні рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у закладах освіти сектору безпеки і оборони.

У 2018 році в межах реалізації Всеукраїнського проекту **«Через рівність і порозуміння до захисту та безпеки»** було започатковано проведення гендерного квесту, в якому взяли участь 8 команд закладів

вищої освіти МВС України і команда курсантів нашого університету посіла I місце.

У 2019 році за підтримки та участі Урядової уповноваженої з питань гендерної політики Катерини Левченко, Міністерства внутрішніх справ та Харківської обласної державної адміністрації у Харківському національному університеті внутрішніх справ також відбувся гендерний квест **«5 кроків до гендерної рівності»**. У заході взяли участь вже 16 команд закладів вищої освіти сфери безпеки та оборони з різних регіонів України. Команда наших курсантів презентувала свій проект із забезпечення гендерної рівності, успішно виконала завдання квесту і посіла II почесне місце.

Колектив університету тісно співпрацює з Консультативною місією Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки в Україні (КМЕС в Україні). Визнаючи високий рівень підготовки наших науково-педагогічних працівників, представники Консультативної місії активно залучають їх до проведення семінарів та тренінгів за темою «Профілактика та протидія домашньому насильству: психологічні аспекти для професіоналів» з працівниками різних органів та підрозділів Національної поліції Харківської області (зі слідчими, дільничними офіцерами поліції, працівниками підрозділів ювенальної превенції, патрульної поліції, груп швидкого реагування та іншими). За минулий рік науково-педагогічним складом університету було проведено більше 10 заходів зазначеного спрямування.

На жаль, у державі зберігається напружена ситуація, пов'язана з проведенням операції об'єднаних сил на східному кордоні нашої країни. Це посилює психологічну напругу серед населення та підвищує екстремальність професійної діяльності поліцейських. Для здійснення корекції негативних психічних станів поліцейських, забезпечення їх реадаптації та реабілітації науково-педагогічний склад університету взяв активну участь у розробленні Типової навчальної програми підвищення кваліфікації психологів з психологічного супроводу учасників Антитерористичної операції та операції Об'єднаних сил МВС України, Національної гвардії України та Центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України.

В університеті існує потужна наукова школа з юридичної психології. Міністерство внутрішніх справ України залучає наших науковців до проведення психологічних досліджень з розроблення професіограм поліцейських різних підрозділів (слідчих, оперуповноважених карного розшуку (кримінальної поліції), працівників патрульної поліції), психологічних портретів злочинців, здійснення судово-психологічних експертиз тощо.

Підготовка курсантів за спеціальністю «Психологія» здійснюється з 1994 року, з дня заснування університету, тобто вже 25 років. За цей час підготовлено більше 700 фахівців-психологів, які працюють за фахом у відділеннях психологічного забезпечення Головних управлінь Національної поліції в усіх областях України, надаючи кваліфіковану психологічну допомогу поліцейським. Незважаючи на необхідність і надзвичайну важливу роль психолога у правоохоронній діяльності, необхідність підготовки цих фахівців у певні періоди вважалася другорядною. У цьому році поновлено набір курсантів за спеціальністю «Психологія», що підкреслює її важливість та перспективність.

Реформування Національної поліції та закладів вищої освіти МВС України продовжується. Потребують вирішення проблеми, пов'язані з:

- посиленням психологічної складової у підготовці курсантів, які здобувають освіту за спеціальностями 081 «Право» та 262 «Правоохоронна діяльність»;

- доцільністю введення посади «психолог» у підрозділах Національної поліції та підвищення його статусу як фахівця, що забезпечує безпеку, захист, підтримку та надає психологічну допомогу поліцейським у несенні служби;

- налагодженням взаємодії правоохоронних органів з сім'єю, освітніми закладами, молодіжними та громадськими організаціями;

- розробленням методичних рекомендацій для поліцейських щодо підвищення рівня їхньої психологічної підготовки до виконання професійних обов'язків в екстремальних умовах;

- проведенням дисертаційних досліджень у галузі вікової, педагогічної та юридичної психології щодо вивчення механізмів запобігання злочинності в молодіжному середовищі для підвищення ефективності підготовки поліцейських до професійної діяльності.

Конференція задумана як захід, на якому науковці спільно з працівниками різних підрозділів Національної поліції розглянуть можливості та перспективи вирішення зазначених проблем професійної освіти і підготовки кадрів для Національної поліції.

Отримано 13.02.2020

